

Een gemengde heg

Een gemengde heg, ook wel informele heg genoemd, bestaat uit bomen en struiken met verschillend gebladerte. Ze wordt zo aangeplant dat ze bescherming biedt tegen wind en inkijk maar toch esthetiek en afwisseling biedt (ze evolueert met de seizoenen mee). Deze weelderige en dichte heggen maken ook nectar en stuifmeel aan. Ze trekken vele wilde dieren aan en zijn echte voedselbronnen voor onze geliefde bestuivende insecten. Laat je dus overtuigen van het nut van een gemengde heg!

● Een onderkomen...

Bestuivende insecten vinden holtes in een dergelijke heg (takken en stammen) waarin sommige soorten hun volledige biologische cyclus (larven van zweefvliegen zoals de gewone rode bladloper – *Xylota segnis* in humus bijvoorbeeld) kunnen doorlopen. Laat zeker ook een begroeide strook staan aan de voet van de heg en laat dode takken hangen om een microhabitat te stimuleren (gedroogde schermbloemigen en met merg gevulde stengels zijn geschikt voor nesten van wilde bijen zoals ertsbijen (*Ceratina sp.*), hylaeus (*Hylaeus sp.*) en hoplitis (bijvoorbeeld de zwartgespoorde houtmetselbij - *Hoplitis leucomelana*). De bodem aan de voet van de heg kan, zeker als hij droog is en veel zonlicht krijgt, ook geschikt zijn voor wilde bijen die hun nest in de grond bouwen.

● ... Maar ook beschutting

Een gemengde heg vormt zonder enig probleem een constante voedselbron voor bestuivers. Geef de voorkeur aan struiken en bloemdragende bomen waarin ze kunnen vertoeven. Diversifieer het aanbod ook (bloemen met een diepe en een ondiepe bloemkroon, aanbod van stuifmeel en/of nectar) zodat je de heg nog interessanter maakt. Nectar en stuifmeel moeten het hele jaar door ter beschikking zijn door een opeenvolging van bloei die in de tijd gespreid wordt. Zo kun je een hazelaar of wilg planten, struiken die het eerst in het jaar bloeien (van januari tot maart), gevolgd door meidoorn, sleedoorn, eglantier, enz., en klimop laten groeien, de laatste plant van het jaar die bloeit (van september tot december).

● Een ecologische corridor

Een andere belangrijk punt van de gemengde heg is dat ze de rol van ecologische corridor op zich neemt. Zo kunnen insecten zich gemakkelijk van de ene plaats naar de andere verplaatsen en zijn ze beschermd tegen regen, wind en rovers.

Welke soorten kun je planten ?

Om je aanplanting te laten slagen kies je best lokale bomen en struiken, d.w.z. soorten die in de natuur ook in je streek voorkomen. Ze zijn aangepast aan de specifieke klimatologische (bijv.: microklimaat) en ecologische (bijv.: bodem) omstandigheden van de regio (bijv.: Pas-de-Calais, vallei van de Viroin, het noorden van West-Vlaanderen, ...). Je plant de planten tijdens het koude seizoen, wanneer de bomen nog slapen (na het stilvallen van de sapstroom en vóór de lente).

Kies minstens tien verschillende soorten en meng struiken, fruitbomen, bomen en klimplanten door elkaar (zie keuzekaart voor klimplanten). Zoek de bloeitijd op van bepaalde honingproducerende planten (zie hierna) zodat je de heg vanuit dit standpunt kan samenstellen.

Voorstel voor honingdragende planten in je heg. De bloeitijd wordt aangegeven zodat je tijdens het hele jaar door bloeiende planten kunt voorzien

	J	F	M	A	M	J	J	A	S	O	N	D	Bodemsoort
HAZELAAR <i>Corylus avellana</i>													- Rijke, basische tot licht zure bodem - Leem- of kleihoudende bodem, met weinig of veel stenen of zand
BOSWILG <i>Salix caprea</i>													- Licht humushoudende bodem, zuur tot basisch - Kalk-, leem-, klei, zandgrond - Koele tot vochtige bodem
BUKSBOOM <i>Buxus sempervirens</i>													- Kleihoudende, kalkhoudende of stenige bodem - Alkalische neutrale of zure bodem - Doorlatende droge bodem
SLEEDOORN <i>Prunus spinosa</i>													- Kleihoudende, kalkhoudende, zandhoudende of stenige bodem - Alkalische of neutrale bodem - Doorlatende droge bodem
WILDE APPEL <i>Malus sylvestris</i>													- Kleihoudende, kalkhoudende, zandige of stenige bodem, heidegrond - Alkalische, neutrale of zure bodem - Doorlatende, vochtige, droge of koele bodem
ZOETE KERS <i>Prunus avium</i>													- Humushoudende bodem, basisch tot licht zuur - Klei- of leemhoudende bodem met veel of weinig stenen; bij voorkeur op diepe bodem - Koele goed bewaterde bodem, niet verstikt of onder water staand
SPORKEHOUT <i>Frangula alnus</i>													- tamelijk arme grond, zuur (soms neutraal tot basisch) - Vooral klei- of turfhoudende bodem - Bij voorkeur vochtige grond
WILDE LIGUSTER <i>Ligustrum vulgare</i>													- Bodem met veel of weinig humus, basisch tot licht zuur, weinig kalkhoudend - stenige leembodem of zandige kleibodem
SPAANSE AAK <i>Acer campestre</i>													- Rijke grond (vooral stikstof), neutraal tot kalkhoudend
EENSTIJLIGE MEIDOORN <i>Crataegus monogyna</i>													- Rijke grond, basisch tot zuur - Klei- tot leembodem, soms met veel zand
WINTERLINDE <i>Tilia cordata</i>													- Arme tot Rijke bodem, zuur tot neutraal - Leem of kleibodem
GELDERSE ROOS <i>Viburnum opulus</i>													- Rijke bodem, basis tot licht zuur - Klei- of leemgrond
GEWONE VLIER <i>Sambucus nigra</i>													- Kalkhoudende of kleihoudende bodem - Alkalische, neutrale of zure bodem - Doorlatende vochtige bodem
EGLANTIER/ HONDSROOS <i>Rosa canina</i>													- Kleihoudende, kalkhoudende, zandige of stenige bodem - Alkalische of neutrale bodem - Doorlatende bodem
TAMME KASTANJE <i>Castanea sativa</i>													- Arme tot licht humushoudende bodem, zure bodem - Zandige of leemhoudende bodem - Eerder droge en koele bodem
KLIMOP <i>Hedera helix</i>													- Licht zure tot basische bodem (zelfs kalkhoudend) - Zandbodem, stenige bodem met klei, leembodem

GOED OM WETEN: Bloemen die door insecten bezocht worden, zullen later vruchten opleveren. Die vruchten worden op prijs gesteld door vogels en sommige zoogdieren, vooral in de winter (hazelaar, eglantier, klimop, ...).

● En het onderhoud van de gemengde heg?

Als je plaats hebt, kun je je heg vrij laten groeien. Zo optimaliseer je de bloei. Als dat niet kan, kun je de heg inperken en haar in de winter een «verjongings snoei» geven. Daarbij snoei je de dikke takken weg om de boom in te korten, maar laat je de bloeiende jonge takken intact. Zo kun je de nieuwe takken van het laatste jaar behouden. Die zullen in de volgende lente bloeien. Probeer ook om een natuurlijke vorm te behouden om een maximale bloei te verkrijgen. Laat de afgesneden takken onderaan je heg liggen zodat bestuivers er een schuilplaats kunnen vinden.

BIBLIOGRAFIE

En France:

« Plantons le décor », coordonné par les espaces naturels régionaux, propose une large gamme de plantes locales afin de participer à la conservation du patrimoine végétal régional.
<https://www.plantonsledecor.fr/>

En Flandres :

- Grâce au label «Plant van Hier», il est possible d'acheter des plantes de haies autochtones et indigènes, adaptées à la région. Pour en savoir plus, consultez le site <http://www.plantvanhier.be/>

- Diverses communes accordent des subventions pour la plantation de haies mixtes

- Les paysages régionaux peuvent également être utilisés pour obtenir un soutien financier pour la plantation de haies mixtes. Via het plant van hier label kunnen autochtone en inheemse haagplanten aangekocht worden. Meer info is te vinden op <http://www.plantvanhier.be/>

Diverse gemeenten geven subsidies voor het aanplanten van gemengde hagen

Ook via de regionale landschappen kan financiële ondersteuning verkregen worden voor het aanplanten van gemengde hagen.

En Wallonie:

Les propriétaires de terrain peuvent recevoir une subvention pour la plantation et l'entretien de haies favorables à la biodiversité.

<http://www.wallonie.be/fr/demarches/20498-demander-une-subvention-pour-la-plantation-et-l-entretien-de-haies-de-vergers-et-d-alignements-d-arbres>

La région Wallonne propose également une liste d'essences par région et par usage <http://biodiversite.wallonie.be/fr/10-10-2016-plantation-de-haies-alignement-d-arbre-vergers-taillis-lineaires.html?IDD=5227&IDC=3772>

ECOWAL propose des listes d'essences mellifères toutes prêtes, en fonction de si la haie est libre ou taillée annuellement : <https://ecowal.be/infos/fiches-conseil/guide-general/haies/page/2>